



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **Z. Š.**, zast. Mgr. Simonou Pavlicovou, advokátkou se sídlem 8. pěšího pluku 2380, Frýdek-Místek, proti žalovanému: **Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí**, se sídlem Náměstí 3, Frýdlant nad Ostravicí, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 1. 2019, č. j. 25 A 107/2018 - 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), kterým byla dle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“) odmítnuta její žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného. Žalobkyně nezákonný zásah spatřovala v důvodech uvedených ve sděleních žalovaného zn. MUFO 24251/2018 ze dne 2. 8. 2018 a zn. MUFO 29426/2018 ze dne 21. 9. 2018. V těchto sděleních žalovaný žalobkyni vysvětlil, proč skutečnosti uvedené v jejich dřívějších podáních (v podnětu k šetření ze dne 2. 7. 2018 a ve vyjádření ze dne 14. 8. 2018) nemohou ovlivnit postup žalovaného ve věci povolení užívání a přidělení čísla popisného stavbě rodinného domu na pozemcích parc. č. X v k. ú. X. Krajský soud dospěl k závěru, že v projednávané věci nebyly splněny podmínky řízení, neboť jednak nebyla dána pravomoc

soudu ve správním soudnictví ve smyslu § 2 s. ř. s., a jednak nebyla dána aktivní legitimace žalobkyně k řízení podle § 82 a násl. s. ř. s. Krajský soud proto žalobu odmítl.

II.

[2] Proti usnesení krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Podle stěžovatelky byl postup krajského soudu nezákonný. Stěžovatelka je účastnicí dosud pravomocně neskončeného řízení vedeného u Okresního soudu ve Frýdku-Místku pod sp. zn. 17 C 120/2012, jímž jsou dotčeny pozemky parc. č. X, a není tedy zřejmé, zda tyto pozemky vznikly v souladu se zákonem. Zdůraznila, že toto žalobní tvrzení bylo krajským soudem v řízení vedeném pod sp. zn. 25 A 67/2018 posouzeno jako důvod zakládající aktivní legitimaci stěžovatelky, zatímco v nyní posuzované věci sp. zn. 25 A 107/2018 jako důvod aktivní legitimace stěžovatelky vyhodnoceno nebylo. Postup krajského soudu v nynější věci je dle stěžovatelky i v rozporu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007 - 247. Krajský soud měl nadto věc postoupit soudu příslušnému k rozhodnutí. S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

[3] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s usnesením krajského soudu.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Zdejší soud předesílá, že kasační stížností je napadeno usnesení o odmítnutí zásahové žaloby podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle konstantní judikatury lze kasační stížnost proti takovému usnesení podat pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 7 Azs 13/2004 - 54, a ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65, všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz). Tento důvod je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním. Je-li dán důvod podle písm. e), vylučuje to důvody podle písm. a), c) a d), neboť nezákonným je rozhodnutí o odmítnutí návrhu (žaloby) nebo o zastavení řízení v každém případě i tehdy, byla-li v něm soudem nesprávně posouzena právní otázka ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., bylo-li řízení u krajského soudu zmatečné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., nebo je-li rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2012, č. j. 4 As 57/2012 - 13). Podřazení kasačních důvodů pod konkrétní písmeno § 103 odst. 1 s. ř. s. je přitom

pokračování

záležitostí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publ. pod č. 161/2004 Sb. NSS).

[6] Nejvyšší správní soud neshledal důvod ke zrušení kasační stížnosti napadeného usnesení krajského soudu.

[7] Předmětem sporu v nyní posuzované věci je splnění podmínek řízení před krajským soudem, konkrétně podmínka aktivní legitimace stěžovatelky k podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem a pravomoc krajského soudu ve věci rozhodnout.

[8] Podle § 2 s. ř. s. ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.

[9] Podle § 4 s. ř. s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o a) žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, („správní orgán“), b) ochraně proti nečinnosti správního orgánu, c) ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, d) kompetenčních žalobách.

[10] Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením („zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

[11] Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008 - 98, č. 2206/2011 Sb. NSS, se podává, že „zásahová žaloba chrání proti jakýmkoli jiným aktům či úkonům veřejné správy směřujícím proti jednotlivci, které jsou způsobilé zasáhnout sféru jeho práv a povinností a které nejsou pouhými procesními úkony technicky zajišťujícími průběh řízení.“ Na citované usnesení navázala další judikatura zdejšího soudu. V rozsudku ze dne 4. 11. 2015, č. j. 2 As 198/2015 - 20, pak kasační soud vyslovil, že „předpokladem důvodnosti žaloby na určení nezákonnosti zásahu je však i nadále to, že se předně musí o nezákonný zásah do práva žalobce vůbec jednat. V případě, že žalobci žádné veřejné subjektivní právo nesvědčí, nelze mluvit ani o deklaraci nezákonného zásahu do něj.“ Obdobně v nedávném rozsudku ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Afs 8/2018 - 37, zdejší soud uvedl, že „aby nějaký úkon mohl být pojmově nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., musí se jednat o individuální úkon veřejné moci, který je přímo namířen proti jednotlivci a přímo zasahuje do jeho subjektivních veřejných práv (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008 - 98). S ohledem na shora popsany obsah Výzvy, která pouze informuje o možnosti žádat o dotaci za určitých podmínek, přičemž není žádným způsobem adresná, se nemůže jednat o nezákonný zásah. [...] Městský soud proto rozhodl správně, když žalobu odmítl.“

[12] V nyní posuzovaném případě se přitom jednalo o skutkově obdobnou situaci jako v posledně citovaném rozhodnutí. Namítanými sděleními, jejichž obsah stěžovatelka označila za nezákonný zásah, žalovaný stěžovatelce pouze sdělil informace, a nerozhodoval o jejích právech či povinnostech, resp. nezasahoval do jejích veřejných subjektivních práv. Právě uvedeným se nyní posuzovaná věc odlišuje i od řízení vedeného před krajským soudem pod sp. zn. 25 A 67/2018 (zakořeněného rozsudkem ze dne 28. 11. 2018, č. j. 25 A 67/2018 - 30). V označené věci se stěžovatelka žalobou domáhala určení nezákonnosti zásahu správního orgánu spočívajícího ve vydání kolaudačního souhlasu s užíváním stavby na základě žádosti stavebníka (R. M.). V takových věcech (jak ostatně vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 10 As 7/2019 - 41, jímž byla zamítnuta kasační stížnost stěžovatelky proti rozsudku ze dne 28. 11. 2018, č. j. 25 A 67/2018 - 30) judikatura Nejvyššího správního soudu v rozhodné době jako obranu proti kolaudačnímu souhlasu výslovně připouštěla žalobu na ochranu před nezákonným zásahem. S ohledem na povahu dané věci a výše uvedenou recentní judikaturu Nejvyššího správního soudu (vč. judikatury rozšířeného senátu – shora citována) je irelevantní i poukaz stěžovatelky na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007 - 247. K tomu lze zmínit i poukaz na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015 - 160, v němž tento vyslovil, že *„pokud je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem „zásahem“ ve smyslu legislativní zkratky v § 84 s. ř. s., i kdyby byla tvrzení žalobce pravdivá, musí být taková žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jelikož chybí podmínka řízení spočívající v přípustitelném (plausibilním) tvrzení nezákonného zásahu.“* Zdejší soud si je vědom, že posledně citovaný rozsudek byl zrušen nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18. K tomuto zrušení však Ústavní soud přistoupil z důvodů, které na výše poukazovaný právní závěr neměly vliv, a tento proto ob stojí i po vydání zrušujícího nálezu. Krajskému soudu nelze vytýkat ani to, že žalobu nepostoupil jinému soudu. Odhlédne-li soud od toho, že stěžovatelka ani neuvedla, kterému soudu by měla být věc postoupena, konstatuje soud, že žaloby na ochranu před nezákonným zásahem (kterou stěžovatelka výslovně podala) jsou oprávněny posuzovat správní soudy (viz § 2, § 4 a násl. s. ř. s.). Zákon přitom stanoví, za jakých podmínek lze žalobu věcně projednat, v daném případě však takové podmínky splněny nebyly (viz výše).

[13] Nejvyšší správní soud neshledal v rozhodnutí krajského soudu ani žádné další vady, pro které by bylo nutno jeho rozhodnutí zrušit.

[14] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[15] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2019

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu